

Bilgi Teknolojisi Üretmeyen Hiçbir Ülkenin Birinci Ligde Yeri Yoktur

« 21. yüzyılda yaşanmakta olan teknolojik gelişme hızı, bu alanda politikalar üretemeyenlerin çok hızlı bir şekilde geride kalacaklarını ve toplumlarının refahını artıramayacaklarını ortaya koymaktadır. Ülkemizde de çağdaş ve nitelikli eğitim yaygınlaşmadan, teknoloji üretilmeden, üniversite-sanayi işbirliği temin edilmeden, inovasyon ve ar-ge yapılmadan refahımızın artırılamayacağı görülmektedir. »

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU
TOBB Başkanı

Ekonominin büyümesinin temeli iki faktöre dayanır; ya kullanılan sermaye ve emek girdisi artırılarak büyüme sağlanır, ya da yeni teknolojinin üretilmesi sayesinde gelen verimlilik artışları büyümeyi getirir.

1980 öncesindeki Sovyet Rusya'da uygulanan sanayileşme deneyimi ve hatta bizdeki ağır sanayi hamlesi (iddiası) gibi tecrübeler, verimliliğe dikkat etmeden, sadece sermaye ve emek girdilerini yığarak sağlanmaya çalışılan ekonomik büyümenin nasıl bir kaynak israfına yol açtığını ve felaketle sonuçlandığını gayet güzel ortaya koymaktadır.

Verimlilik düzeyini artırmanın ve daha yüksek sürdürülebilir bir büyüme hızı elde etmenin bir yolu da teknolojik gelişmeden geçiyor. Teknolojik gelişmeyle temelde iki yolla sağlanıyor: Yenilik yapmakla ve başka ülkelerin geliştirdiği teknolojileri uyarlamakla. Diğer taraftan bilişim sektörü, bugüne kadar bulunan en büyük verimlilik artırıcı mekanizma haline gelmiş durumdadır. Bu nedenle bilişime dayalı kalkınma hamlesi, Türkiye için büyük bir fırsat olabilir.

Türkiye son yıllarda bu alanda önemli adımlar attı. Vergi mevzuatında yapılan iyileştirmelerle araştırma ve geliştirme projelerine vergi avantajları sağlandı. TÜBİTAK'ın üniversitelerdeki araştırma projelerine ayırdığı kaynak çok büyük miktarda artırıldı. Yine TÜBİTAK, firmaların araştırma ve geliştirme projelerinde ortaya çıkan maliyetin önemli bir kısmını finanse etmeye başladı. Öte yandan KOSGEB kanalıyla küçük ve orta ölçekli firmaların benzer projeleri destekleniyor.

21. yüzyılda yaşanmakta olan teknolojik gelişme hızı, bu alanda politikalar üretmeyenlerin çok hızlı bir şekilde geride kalacaklarını ve toplumlarının refahını artıramayacaklarını ortaya koymaktadır. Ülkemizde de çağdaş ve nitelikli eğitim yaygınlaşmadan, teknoloji üretilmeden, üniversite-sanayi işbirliği temin edilmeden, inovasyon ve ar-ge yapılmadan refahımızın artırılmayacağı görülmektedir.

Bu nedenle ülkemiz yenilikçilik temelinde, ihracata dayalı yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünler üretilip ihraç etmeyi hedeflemelidir. Yenilikçilik politikalarımız, ulusal rekabet gücümüzü artırma yönünde olmalıdır. Bunun için hem eğitim sistemimizin, hem de reel sektörün ileri ve öncü

teknolojilere yönelmesi gereklidir. Üstelik artık geride kalma gibi bir seçeneğimiz de yok. On yıl önce bilgisayardan anlıyormuş gibi bir çalışan için çok da aranan bir meziyet değilken, bugün artık olmazsa olmaz şartlardan biri haline geldi. 2008 sonunda dünyadaki pc sayısı bir milyarı aşmış olacak. Bunun da üçte birinin Rusya, Hindistan, Brezilya ve Çin'de yer alması tahmin ediliyor.

İnternet nüfusuyla inanılması güç bir hızla ilerliyor. Sadece geniş bant aboneleri 300 milyonu geçti. Toplam kullanıcıya 800 milyona ulaştı. Artış hızı tahminlerin öylesine ötesine geçmiş durumdaki, IP numaraları bile tükenmeye yaklaştı. Bu yüzden dört milyar yeni web adresine imkân verecek yeni bir yapının kurulması üzerinde çalışılıyor. Türkiye'deki nüfusa şimdilik ancak üçte birinin internete ulaştığı varsayılıyor, ama bu sayı da hızla artıyor.

Günümüz ortamını en iyi ifade eden sözcük rekabettir. Küreselleşme rekabeti hem artırmakta hem de keskinleştirmektedir. Rekabet dün kalite ve ucuzluğa bağlı iken, bugünkü yeni paradigması bilgi ve yenilikçiliktir. Yaratıcılık ve inovasyon da bilgi kadar önemlidir. Hizmete veya faydalı ürüne dönüşmeyen bilginin de fazla bir değeri olmamaktadır.

Firmaların veya ülkelerin bilgiden yarattıkları değerlerin en somut göstergeleri "ürünlerin bilgi yoğunluğudur". Yani bir kilo ürünün kaç dolar olduğudur. Mesela bir kg. çelik bir dolar, bir kg. otomobil on dolar, bir kg. elektronik eşya yüz dolar, bir kg. yolcu uçağı bin dolar ve bir kg. uydu yüz bin dolar etmektedir. Bugün ülke ve şirketlerin gelişmişlik/refah düzeyi bu parametre ile belirlenmektedir.

Bilişimin sağladığı hizmet kalitesi sadece gelişmiş ülkelerdeki lojistik hizmetlerinde veya yol seyir cihazlarında değil, Afrika'daki balıkçılara fırtına uyarılarının ve farklı yerlerde bulunan balık pazarlarındaki balık fiyatlarının cep telefonlarına iletilmesinde kullanılıyor. Böylece hem can güvenliği sağlanıyor, hem de tutulan balıkların en uygun pazarlara ulaşmasına imkân veriyor.

Ne yazık ki ayrılan kaynaklara baktığımızda ülkemiz hâlâ araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin milli gelire oranında, uluslararası atif indekslerine giren makale sayılarının ve patentlerin nüfusa oranında OECD ve AB ülkeleri içinde de son sıralardadır. O halde özel sektöre uygulanacak teşviklerle ar-ge harcamalarına katkısının artması hem devletin yükünü azaltacak hem de daha nitelikli ve amaca yönelik ar-ge çalışmalarını yapabilecektir.

Sürdürülebilir büyüme hızımızı artırmanın en etkin yolu, iş yapma biçimimizi değiştirmekten geçiyor. Geçmişte büyüme hızımızın oldukça düşük düzeylerde kalmasında şüphesiz böyle bir zihniyet değişimini yapamamanın büyük rolü var. İşte mikro reform deyince anlamamız gereken de iş yaptığımız ortamı ve iş yapma zihniyetimizi değiştirecek bir dizi reformdur.

Türkiye genç ve kalabalık nüfusuyla hem potansiyel girdiye (bu önemli çünkü bilişim ilk faktör olarak emeğe dayalı bir sektör), hem de büyük bir iç pazar avantajına sahip. Eğitimin bilişime yönlendirilmesi ve yatırıma teşvik sağlanmasıyla ve ilk atılımdan sonra da sağlanan rekabet avantajı ile uluslararası pazara açılma stratejisi gerçekleştirilebilirse o zaman yapabileceklerimiz hızlı kalkınmayı ateşleyebilir.